Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 26 października 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Transport – Prawa jazdy – Dyrektywa 2006/126/WE – Artykuł 2 ust. 1 – Wzajemne uznawanie praw jazdy – Pojęcie „praw jazdy" – Zaświadczenie o zdaniu egzaminu na prawo jazdy (CEPC) upoważniające jego posiadacza do kierowania pojazdami na terytorium państwa członkowskiego, które wystawiło to zaświadczenie przed wydaniem ostatecznego prawa jazdy – Sytuacja, w której posiadacz CEPC kieruje pojazdem w innym państwie członkowskim – Obowiązek uznawania CEPC – Sankcje nałożone na posiadacza CEPC za kierowanie pojazdem poza terytorium państwa członkowskiego, które wydało CEPC – Proporcjonalność

W sprawie C-195/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Amtsgericht Kehl (sąd rejonowy w Kehl, Niemcy) postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 kwietnia 2016 r., w postępowaniu karnym przeciwko:

I,

przy udziale:

Staatsanwaltschaft Offenburg,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: M. Ilešič, prezes izby, A. Rosas (sprawozdawca), C. Toader, A. Prechal i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu rządu niderlandzkiego przez B. Koopman i M.K. Bulterman, działające w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Brauna oraz N. Yerrell, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 16 maja 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE oraz art. 2 dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. 2006, L 403, s. 18; sprostowanie Dz.U. 2006, L 403, s. 85).

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko I, zamieszkałemu we Francji, za kierowanie pojazdem samochodowym na terytorium Niemiec bez prawa jazdy.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Zgodnie z motywami 2–4, 6 i 8 dyrektywy 2006/126:

„(2) Zasady dotyczące praw jazdy stanowią zasadnicze elementy wspólnej polityki transportowej, przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa na drogach i usprawniają swobodny przepływ osób osiedlających się w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym wydano prawo jazdy. Wobec znaczenia, jakie osiągnęły indywidualne środki transportu, posiadanie prawa jazdy należycie uznawanego przez przyjmujące państwo członkowskie wspiera swobodny przepływ osób oraz prawo przedsiębiorczości […].

(3) Przewidziana w dyrektywie [Rady 91/439/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. 1991, L 237, s. 1)] możliwość ustanowienia przepisów krajowych w odniesieniu do okresu ważności prowadzi do współistnienia różnych przepisów w różnych państwach członkowskich i ponad 110 różnych wzorów praw jazdy obowiązujących w państwach członkowskich. Z perspektywy obywateli, służb policji oraz organów administracji odpowiedzialnych za zarządzanie prawami jazdy, stan taki skutkuje brakiem przejrzystości oraz prowadzi do fałszowania dokumentów, które czasami zostały wydane przed kilkudziesięciu laty.

(4) W celu uniknięcia sytuacji, w której jednolity wzór europejskiego prawa jazdy stanie się dodatkowym obok 110 wzorów już znajdujących się w obiegu, państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie środki niezbędne, aby ten jednolity wzór był wydawany wszystkim posiadaczom praw jazdy.

[…]

(6) Prawa jazdy są wzajemnie uznawane […].

[…]

(8) Z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego powinny zostać ustanowione minimalne wymagania, jakim podlega wydawanie praw jazdy […]”.

4 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy 2006/126 przewiduje:

„Państwa członkowskie wprowadzają krajowe prawo jazdy oparte na wzorze wspólnotowym określonym w załączniku I, zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy. Emblemat umieszczony na pierwszej stronie wspólnotowego wzoru prawa jazdy zawiera znak wyróżniający państwa członkowskiego, które wydało prawo jazdy".

5 Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej dyrektywy „[p]rawa jazdy wydane przez państwa członkowskie są wzajemnie uznawane".

6 Artykuł 3 rzeczonej dyrektywy stanowi:

„1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne kroki w celu uniknięcia ryzyka podrabiania praw jazdy, w tym podrabiania wzoru praw jazdy wydanych przed wejściem w życie niniejszej dyrektywy. Informują one o tym Komisję.

2. Materiał użyty do wykonania prawa jazdy, określony w załączniku I, jest zabezpieczony przed podrabianiem zgodnie ze specyfikacjami mającymi na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, które zostaną ustalone przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 9 ust. 2. Państwa członkowskie mogą wprowadzać dodatkowe zabezpieczenia.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 19 stycznia 2033 r., wszystkie prawa jazdy wydawane lub znajdujące się w obiegu spełniały wszystkie wymagania niniejszej dyrektywy".

7 Artykuł 4 ust. 1 tej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„Prawo jazdy określone w art. 1 upoważnia do kierowania pojazdami o napędzie silnikowym, które należą do kategorii zdefiniowanych poniżej. Może ono być wydane osobom spełniającym wymagania wiekowe dla każdej kategorii […]".

8 Artykuł 5 ust. 1 dyrektywy 2006/126 stanowi:

„W prawie jazdy wymienione są warunki, na podstawie których kierowca jest uprawniony do kierowania pojazdem".

9 Artykuł 7 ust. 1 tej dyrektywy stanowi:

„Prawa jazdy są wydawane tylko tym kandydatom, którzy:

a) zdali egzamin umiejętności i zachowania oraz egzamin teoretyczny i zadowalająco przeszli badanie lekarskie, zgodnie z przepisami załączników II i III;

[…]

e) mają miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy lub którzy mogą przedstawić dowód potwierdzający, że uczą się w tym kraju od co najmniej sześciu miesięcy".

10 Zgodnie z art. 13 rzeczonej dyrektywy:

„1. Państwa członkowskie za zgodą Komisji ustalają równoważność uprawnień wydanych przed wprowadzeniem w życie niniejszej dyrektywy z kategoriami określonymi w art. 4.

Państwa członkowskie po konsultacji z Komisją mogą zmodyfikować własne ustawodawstwo krajowe w stopniu koniecznym do wykonania przepisów art. 11 ust. 4, 5 i 6.

2. Wszelkie uprawnienia do kierowania pojazdami przyznane przed 19 stycznia 2013 r. nie podlegają ograniczeniu lub unieważnieniu przez przepisy niniejszej dyrektywy".

11 Artykuł 16 ust. 1 i 2 dyrektywy 2006/126 stanowi:

„1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, nie później niż 19 stycznia 2011 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do zapewnienia zgodności z art. 1 ust. 1, art. 3, art. 4 ust. 1, 2 i 3 oraz [art. 4] ust. 4 lit. b)–k), art. 6 ust. 1 oraz [art. 6] ust. 2 lit. a), c), d) i e), art. 7 ust. 1 lit. b), c) oraz d), [art. 7] ust. 2, 3 i 5, art. 8, 10, 13, 14, 15 oraz załącznikiem I pkt 2, załącznikiem II pkt 5.2 w odniesieniu do kategorii A1, A2 i A, załącznikami IV, V i VI. Niezwłocznie przekazują one Komisji tekst tych przepisów.

2. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 19 stycznia 2013 r.".

Prawo niemieckie

12 Z postanowienia odsyłającego wynika, że na mocy § 21 ust. 1 pkt 1 Straßenverkehrsgesetz (ustawy o ruchu drogowym, zwanej dalej „StVG"), kto kieruje pojazdem silnikowym, mimo że nie posiada wymaganego w tym celu prawa jazdy, dopuszcza się występku kierowania pojazdem bez prawa jazdy, zagrożonego karą pozbawienia wolności do jednego roku lub karą grzywny. Obok tych kar można orzec zakaz prowadzenia pojazdów do trzech miesięcy na podstawie § 44 Strafgesetzbuch (kodeksu karnego, zwanego dalej „StGB"), przepadek użytego pojazdu silnikowego na podstawie § 21 ust. 3 StVG oraz wyznaczyć termin karencji na wydanie prawa jazdy na podstawie § 69a ust. 1 zdanie trzecie StGB.

13 Jeżeli kierowca nie posiada przy sobie prawa jazdy jako dowodu przysługującego mu uprawnienia do kierowania pojazdami, popełnia on wykroczenie administracyjne zgodnie z § 75 pkt 4 Fahrerlaubnis-Verordnung (rozporządzenia w sprawie pozwoleń na kierowanie pojazdami, zwanego dalej „FeV"), które to wykroczenie na podstawie § 24 ust. 2 StVG może zostać ukarane mandatem do 2000 EUR, ale z reguły wynosi 10 EUR na mocy pkt 168 załącznika do § 1 ust. 1 Bußgeldkatalog-Verordnung (rozporządzenia w sprawie katalogu grzywien).

14 Zgodnie z § 22 ust. 4 FeV osobie ubiegającej się o prawo jazdy ostateczne prawo jazdy wydaje, zasadniczo bezpośrednio po zdaniu egzaminu praktycznego, egzaminator. Zgodnie ze zdaniem siódmym tego przepisu, jedynie wtedy, gdy wyjątkowo prawo jazdy jeszcze nie jest dostępne, osoba ubiegająca się otrzymuje czasowe zaświadczenie o zdaniu egzaminu, które służy wykazaniu w Niemczech uprawnienia do kierowania pojazdami.

15 W określonych okolicznościach, zgodnie z § 28 i nast. FeV, uprawnienie do kierowania pojazdem wydane przez organ zagraniczny może uprawniać do kierowania pojazdem silnikowym w Niemczech.

16 Zgodnie z § 29 ust. 1 zdanie pierwsze FeV mający miejsce zamieszkania za granicą posiadacze zagranicznych praw jazdy mogą zasadniczo kierować pojazdami silnikowymi w Niemczech w zakresie swoich uprawnień. Te uprawnienia należy wykazać, zgodnie z § 29 ust. 2 FeV, za pomocą odpowiedniego prawa jazdy.

17 Zgodnie z § 29 ust. 3 pkt 1 FeV uznania zagranicznego pozwolenia na kierowanie pojazdem w rozumieniu § 29 ust. 1 FeV odmawia się w szczególności wtedy, gdy jego posiadacz jest jedynie w posiadaniu szkoleniowego prawa jazdy lub innego prawa jazdy wystawionego tymczasowo.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

18 W dniu 15 maja 2015 r. I, zamieszkały we Francji, został zatrzymany na terytorium gminy Kehl (Niemcy), kierując pojazdem kategorii B na drodze publicznej. Zainteresowany posiadał ważny dowód tożsamości oraz certificat d'examen du permis de conduire (zaświadczenie o zdaniu egzaminu na prawo jazdy, zwane dalej „CEPC"), dokument tymczasowy co do zasady wydawany każdej osobie ubiegającej się, która zdała we Francji teoretyczny i praktyczny egzamin na prawo jazdy kategorii B, zastępujący na podstawie przepisów francuskich prawo jazdy na terytorium kraju wobec służb policji w okresie czterech miesięcy od dnia egzaminu praktycznego. Jest bezsporne, że w dniu zatrzymania I jego ostateczne prawo jazdy nie zostało jeszcze wydane przez organy francuskie.

19 Uznając, że ponieważ ważność CEPC jest ograniczona do terytorium Francji, w dacie okoliczności faktycznych I nie posiadał zagranicznego prawa jazdy uprawniającego go do kierowania pojazdem silnikowym w Niemczech na podstawie § 28 i nast. FeV, Staatsanwaltschaft Offenburg (prokuratura w Offenburgu, Niemcy) złożyła wniosek do Amtsgericht Kehl (sądu rejonowego w Kehl) o nałożenie na I kary grzywny za dopuszczenie się występku kierowania pojazdem bez uprawnienia do kierowania w rozumieniu § 21 StVG.

20 Sąd odsyłający wskazuje, że w ramach postępowania głównego powinien on zbadać pytanie, czy spełnione są przesłanki materialne występku kierowania pojazdem bez uprawnienia do kierowania, czy I dysponował uprawnieniem do kierowania pojazdem w Niemczech, czy też może inne względy sprzeciwiają się karalności spornych czynów. Ponadto, jeżeli wykluczona zostanie karalność, sąd ten zastanawia się, czy rzeczony czyn podlega sankcji jako wykroczenie administracyjne.

21 W tym wypadku sąd odsyłający stwierdza, że zgodnie z prawem francuskim od momentu wydania CEPC I dysponuje uprawnieniem do kierowania pojazdami silnikowymi kategorii B na drodze publicznej.

22 Sąd ten wskazuje, że do czasu wydania ostatecznego prawa jazdy, które nastąpiło w dniu 9 lipca 2015 r., zainteresowany mógł udowodnić to uprawnienie na terytorium francuskim, przedstawiając CEPC i dokument tożsamości.

23 Zdaniem sądu odsyłającego wystawienie CEPC otwierałoby prawo do kierowania pojazdem silnikowym odpowiedniej kategorii bez ograniczenia tego prawa do terytorium Francji. W ten sam bowiem sposób, co prawo niemieckie, prawo francuskie rozróżnia uprawnienia do kierowania i dokument legitymacyjny, czyli prawo jazdy, mimo że język francuski posługuje się w obu przypadkach tym samym terminem („permis de conduire"). Zatem kierowanie pojazdem bez posiadania prawa jazdy stanowi występek zagrożony karą, zaś kierowanie pojazdem bez prawa jazdy przy sobie stanowi wykroczenie sankcjonowane grzywną administracyjną.

24 Ważność CEPC jako dokumentu legitymacyjnego zgodnie z przepisami francuskimi jest ograniczona do czterech miesięcy. Z reguły osobie ubiegającej się o prawo jazdy zostaje w tym czasie wydane ostateczne prawo jazdy. Jeżeli natomiast osoba ubiegająca się o prawo jazdy nie otrzyma w tym terminie ostatecznego prawa jazdy, wówczas CEPC traci wprawdzie swoją funkcję jako dokument legitymacyjny, jednakże uprawnienie do kierowania pojazdem nie wygasa. Zatem osoba, która nie złożyła w prawidłowej formie i w terminie wniosku o wydanie prawa jazdy i której CEPC utraciło po czterech miesiącach ważność jako dokument legitymacyjny, w rozumieniu prawa francuskiego kieruje pojazdem nie bez uprawnień, lecz bez prawa jazdy. Osobie tej można zatem zarzucić popełnienie wykroczenia administracyjnego, a nie występku.

25 Po wydaniu CEPC wydanie prawa jazdy kategorii B zależy jedynie od złożenia przez osobę ubiegającą się o prawo jazdy wniosku w prawidłowej formie. Prawo jazdy jest wówczas wydawane niemal automatycznie. Osoba ubiegająca się o prawo jazdy nie ma wpływu na termin wydania prawa jazdy.

26 Dla sądu odsyłającego powstaje wątpliwość, czy art. 2 dyrektywy 2006/126 należy interpretować w ten sposób, że nakłada on na państwa członkowskie obowiązek uznania uprawnienia do kierowania pojazdem tylko wtedy, gdy jako dokument legitymacyjny wystawione zostało ostateczne prawo jazdy, czy też obowiązek uznania stosuje się do prawa do kierowania pojazdem jako takiego, niezależnie od wydania przez właściwy organ ostatecznego prawa jazdy.

27 Sąd ten jest zdania, że owa niejednoznaczność wynika też z terminologii użytej w wersjach niemieckiej i francuskiej dyrektywy 2006/126.

28 Ponadto zdaniem sądu odsyłającego odmowa uznania prawa I do kierowania pojazdem lub uznania CEPC za dokument legitymacyjny i związane z tym ukaranie I karą za przestępstwo lub mandatem za wykroczenie mogą naruszać ogólny zakaz dyskryminacji, o którym mowa w art. 18 TFUE, oraz swobody podstawowe, o których mowa w art. 21, 45, 49 i 56 TFUE.

29 W przypadku mającej miejsce zamieszkania we Francji osoby ubiegającej się o prawo jazdy niemożliwe byłoby bowiem objęcie miejsca pracy w Niemczech bezpośrednio po zdaniu egzaminu praktycznego, do którego może ona dotrzeć, tylko korzystając z własnego samochodu. Natomiast osoba ubiegająca się o prawo jazdy mająca miejsce zamieszkania w Niemczech nie podlegałaby takiemu ograniczeniu. Mimo że obie te osoby wykazały spełnienie zharmonizowanych przez dyrektywę 2006/126 warunków uzyskania prawa jazdy, nie miałyby one zatem tych samych praw. Sąd odsyłający jest więc zdania, że wydaje się istnieć dyskryminacja ze względu na miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim.

30 W tych okolicznościach Amtsgericht Kehl (sąd rejonowy w Kehl) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy prawo Unii Europejskiej, w szczególności art. 2 dyrektywy [2006/126] lub art. 18, 21, 45, 49 i 56 [TFUE], należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które odmawia uznania pozwolenia na kierowanie pojazdem uzyskanego w innym państwie członkowskim, w szczególności gdy to pozwolenie zostało uzyskane zgodnie z wymogami dyrektywy 2006/126?

2) Czy prawo [Unii], w szczególności art. 2 dyrektywy 2006/126 lub art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które odmawia uznania dokumentu legitymacyjnego, który został wydany przez inne państwo członkowskie posiadaczowi pozwolenia na kierowanie pojazdami uzyskanego w tym państwie członkowskim zgodnie z wymogami dyrektywy 2006/126, nawet jeśli dane państwo członkowskie ograniczyło ważność tego dokumentu legitymacyjnego pod względem czasowym i do własnego terytorium, a ponadto dokument ten nie spełnia wymogów dotyczących wzoru prawa jazdy określonego w dyrektywie 2006/126?

3) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze: czy prawo [Unii], w szczególności art. 2 dyrektywy 2006/126 lub art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które za kierowanie pojazdem przewiduje karę z tytułu występku z tego względu, że kierowca nie jest uprawniony do jazdy, mimo że w innym państwie członkowskim uzyskał pozwolenie na kierowanie pojazdami zgodnie z wymogami dyrektywy 2006/126, nie mogąc jednak tego udowodnić za pomocą dokumentu legitymacyjnego, który odpowiada wzorowi prawa jazdy określonemu w dyrektywie 2006/126?

4) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie drugie: czy prawo [Unii], w szczególności art. 2 dyrektywy 2006/126 lub art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, w którym osobie ubiegającej się o prawo jazdy ostateczne prawo jazdy zostaje wręczone zwykle bezpośrednio

po zdaniu praktycznego egzaminu z jazdy, które to uregulowanie przewiduje mandat za kierowanie pojazdem z tytułu wykroczenia z tego względu, że kierowca, który uzyskał pozwolenie na kierowanie pojazdami w innym państwie członkowskim zgodnie z wymogami dyrektywy 2006/126, w trakcie jazdy nie posiada przy sobie ostatecznego prawa jazdy w celu udowodnienia przysługującego mu uprawnienia do kierowania pojazdami z tego powodu, że nie zostało mu ono jeszcze wydane z uwagi na specyfikę procedury wydawania ostatecznego prawa jazdy w tym państwie członkowskim, na którą kierowca nie ma wpływu, lecz zamiast tego posiada przy sobie w trakcie jazdy urzędowe zaświadczenie spełnienia warunków koniecznych do uzyskania prawa jazdy?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań prejudycjalnych pierwszego i drugiego

31 Poprzez pytania pierwsze i drugie, które należy rozpatrywać łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, a także art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one uregulowaniu państwa członkowskiego, na którego podstawie owo państwo członkowskie może odmówić uznania zaświadczenia wydanego w innym państwie członkowskim, potwierdzającego istnienie uprawnienia jego posiadacza do kierowania pojazdami, jeżeli zaświadczenie to nie spełnia wymogów wzoru prawa jazdy określonego przez rzeczoną dyrektywę, nawet w wypadku, gdy wymogi wydania prawa jazdy ustanowione przez tę dyrektywę są spełnione przez posiadacza owego zaświadczenia.

32 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału do celów interpretacji przepisu prawa Unii należy brać pod uwagę nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst i cele realizowane przez regulację, której część on stanowi (wyrok z dnia 11 maja 2017 r., Krijgsman, C-302/16, EU:C:2017:359, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 „[p]rawa jazdy wydawane przez państwa członkowskie są wzajemnie uznawane”.

34 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału rzeczony przepis przewiduje wzajemne uznawanie, bez jakichkolwiek formalności, praw jazdy wydawanych przez państwa członkowskie (zob. podobnie wyroki: z dnia 1 marca 2012 r., Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, pkt 40; z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 43, 44; a także z dnia 23 kwietnia 2015 r., Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, pkt 45).

35 W celu udzielenia odpowiedzi na pierwsze i drugie z pytań zadanych przez sąd odsyłający należy jednak ustalić, czy ów obowiązek wzajemnego uznawania nałożony na państwa członkowskie dotyczy wyłącznie praw jazdy jako dokumentów wykazujących istnienie uprawnienia do kierowania, czy też dotyczy on również samego tego uprawnienia do kierowania, niezależnie od istnienia takiego prawa jazdy.

36 Odnosząc się najpierw do wykładni językowej rozpatrywanego przepisu, sąd odsyłający zastanawia się nad wykładnią wyrażenia „prawa jazdy” zawartego w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126. Przywołując ogólnie trudności językowe związane z wyborem terminów użytych w tej dyrektywie, zauważa on w szczególności, że nie jest jednoznaczne, iż pojęcia „Führerschein” i „permis de conduire”, znajdujące się w wersjach niemieckiej i francuskiej owej dyrektywy, oznaczają jedynie dokument wykazujący istnienie uprawnienia do kierowania, a pojęcia „Fahrerlaubnis” i „droit de conduire” jedynie prawo do kierowania pojazdem.

37 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 50 opinii, wydaje się jednak, w świetle terminów użytych w wielu wersjach językowych art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, takich jak wersje niemiecka („*Führerscheine*"), angielska („*driving licences*"), czeska („*řidičské průkazy*"), hiszpańska („*permisos de conducción*"), włoska („*patenti di guida*"), niderlandzka („*rijbewijzen*"), fińska („*ajokortit*"), rumuńska („*permisele de conducere*") czy też szwedzka („*Körkort*"), że zawarte w tym przepisie wyrażenie „prawo jazdy" oznacza dokument poświadczający istnienie uprawnienia do kierowania pojazdem.

38 Również badanie kontekstu, w jaki wpisuje się art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, prowadzi do tego samego wniosku.

39 Dyrektywa ta wprowadza bowiem jednolity wspólnotowy model prawa jazdy, który ma zastąpić różne prawa jazdy istniejące w państwach członkowskich (wyroki: z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 40; z dnia 26 kwietnia 2017 r., Popescu, C-632/15, EU:C:2017:303, pkt 36).

40 W tym względzie należy stwierdzić z jednej strony, że przepisy owej dyrektywy zawierają w szczególności wymogi dotyczące układu graficznego, treści i cech fizycznych oraz zabezpieczeń dokumentu, który ma za zadanie wykazać, w sposób znormalizowany i jednolity, istnienie uprawnienia do kierowania pojazdem, jak wyjaśnił rzecznik generalny w pkt 51 opinii.

41 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy 2006/126 przewiduje bowiem, że państwa członkowskie wprowadzają krajowe prawo jazdy oparte na wzorze unijnym określonym w załączniku I do omawianej dyrektywy, zgodnie z jej przepisami. Wzór ten przedstawia wygląd rzeczonego prawa jazdy oraz objaśnia, jakie informacje powinno ono zawierać. Co się tyczy treści takiego prawa jazdy, art. 5 ust. 1 dyrektywy 2006/126 nakłada wymóg, aby wymienione w nim zostały warunki, na podstawie których kierowca jest uprawniony do kierowania pojazdem. W odniesieniu do zabezpieczeń w celu uniknięcia ryzyka podrobienia art. 3 ust. 2 tej dyrektywy w związku z załącznikiem I do niej wprost zobowiązuje, aby materiał użyty do wykonania prawa jazdy był zabezpieczony przed podrabianiem.

42 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 53 opinii, w szczególności z załącznika I do dyrektywy 91/439, która poprzedziła dyrektywę 2006/126, wynika, że przepisy tej pierwszej dyrektywy również były ukierunkowane na zharmonizowanie samego dokumentu jako takiego.

43 Z drugiej strony dyrektywa 2006/126 dokonuje, jak wynika z jej motywu 8, minimalnej harmonizacji wymagań, jakim podlega wydawanie prawa jazdy przewidzianego w jej art. 1. Wymagania te są w szczególności zdefiniowane w art. 4 i 7 owej dyrektywy i dotyczą między innymi dolnej granicy wieku, zdolności do kierowania pojazdami, egzaminów, jakie powinna zdać osoba ubiegająca się, oraz jej miejsca zamieszkania na terytorium wydającego państwa członkowskiego.

44 Ta harmonizacja wymogów uzyskania prawa jazdy ma na celu, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 58 i 59 opinii, w szczególności ustanowienie warunków wstępnych niezbędnych dla wzajemnego uznawania tego prawa jazdy (zob. podobnie wyrok z dnia 28 listopada 1978 r., Choquet, 16/78, EU:C:1978:210, pkt 7).

45 W tym kontekście należy przypomnieć, że Trybunał uznał, iż art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 nakłada na państwa członkowskie jasne i wyraźne zobowiązanie do wzajemnego uznawania, bez jakichkolwiek formalności, praw jazdy, niepozostawiające żadnego zakresu uznania w odniesieniu do działań, które należy podjąć w celu zastosowania się do niego (zob. podobnie wyroki: z dnia 1 marca 2012 r., Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, pkt 40; z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 43, 44; a także z dnia 23 kwietnia 2015 r., Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, pkt 45).

46 Trybunał wielokrotnie orzekał, że to do wydającego prawo jazdy państwa członkowskiego należy zbadanie, czy spełnione są minimalne warunki nałożone w tym zakresie przez prawo Unii, w szczególności dotyczące miejsca zamieszkania i zdolności do kierowania pojazdami, przewidziane

w art. 7 ust. 1 dyrektywy 91/439 i następnie powtórzone w art. 7 ust. 1 dyrektywy 2006/126, a zatem czy wydanie prawa jazdy jest uzasadnione (zob. podobnie wyroki: z dnia 19 lutego 2009 r., Schwarz, C-321/07, EU:C:2009:104, pkt 76; z dnia 23 kwietnia 2015 r., Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, pkt 46).

47 Trybunał uznał w tym zakresie, że jeżeli organy jednego państwa członkowskiego wydały prawo jazdy zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2006/126, to inne państwa członkowskie nie są uprawnione do badania spełnienia warunków wydania prawa jazdy przewidzianych w tej dyrektywie, bowiem posiadanie prawa jazdy wydanego przez państwo członkowskie należy uważać za stanowiące dowód, że posiadacz tego prawa jazdy w dniu jego wydania spełniał te warunki (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 46, 47; a także z dnia 23 kwietnia 2015 r., Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, pkt 47).

48 W świetle tego orzecznictwa, a także wykładni językowej art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 i ogólnej systematyki tej dyrektywy wydaje się więc, że ów przepis, który przewiduje wzajemne uznawanie „praw jazdy", odnosi się do praw jazdy jako dokumentów poświadczających istnienie uprawnienia do kierowania pojazdami, wydanych zgodnie z przepisami tejże dyrektywy. Jedyne zastrzeżenie w tym zakresie dotyczy praw jazdy wydanych przez państwa członkowskie przed wejściem w życie art. 1 ust. 1 omawianej dyrektywy, czyli, na podstawie jej art. 16, przed dniem 19 stycznia 2013 r., i dla których art. 13 dyrektywy 2006/126 ma na celu uregulowanie kwestii równoważności między uprawnieniami uzyskanymi przed wejściem w życie tej dyrektywy a poszczególnymi określonymi w niej kategoriami praw jazdy (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 41; a także z dnia 26 kwietnia 2017 r., Popescu, C-632/15, EU:C:2017:303, pkt 37).

49 Wynika z tego, że uznanie uprawnienia do kierowania pojazdami nabytego w jednym państwie członkowskim nie jest przewidziane jako takie przez dyrektywę 2006/126, bowiem uznanie to jest tylko konsekwencją wzajemnego uznawania praw jazdy ustanowionego przez tę dyrektywę.

50 Jak podnoszą między innymi rządy niderlandzki i polski w swoich uwagach na piśmie, ta interpretacja dyrektywy 2006/126 znajduje wreszcie potwierdzenie w świetle celów tej dyrektywy.

51 Jak bowiem wynika z motywu 2 dyrektywy 2006/126, jej celem jest przyczynianie się do poprawy bezpieczeństwa na drogach i usprawnianie swobodnego przepływu osób osiedlających się w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym wydano prawo jazdy. Ponadto z motywów 3 i 4 owej dyrektywy wynika, że wyraźnie ma ona na celu rozwiązanie i unikanie problemów z przejrzystością dla obywateli, służb policji oraz organów administracji odpowiedzialnych za zarządzanie prawami jazdy oraz z fałszowaniem dokumentów, co wynika ze współistnienia różnych przepisów w różnych państwach członkowskich i obiegu ponad 110 różnych wzorów praw jazdy obowiązujących w Unii. Rzeczona dyrektywa ma zatem na celu, jak stwierdzono w pkt 39 niniejszego wyroku, ostateczne wprowadzenie jednego wzoru prawa jazdy dla wszystkich państw członkowskich, którego minimalne wymogi wydania są zharmonizowane tą dyrektywą i który zastąpiłby różne prawa jazdy obowiązujące w państwach członkowskich, stopniowo kładąc kres uznawaniu krajowych zaświadczeń o zdolności do kierowania pojazdami.

52 Okoliczność zobowiązania państwa członkowskiego do uznania zaświadczeń wydanych przez inne państwo członkowskie, takich jak CEPC będące przedmiotem postępowania głównego, które nie spełniają wymogów ustanowionych przez dyrektywę 2006/126 i nie stanowią też jednego z praw jazdy, którego równoważność z kategoriami ustanowionymi przez art. 4 tej dyrektywy jest przewidziana w jej art. 13, byłaby sprzeczna z różnymi celami tej dyrektywy, i to mimo iż posiadacze tych zaświadczeń w swoim państwie członkowskim miejsca zamieszkania spełniają wymogi wydania prawa jazdy w rozumieniu art. 1 ust. 1 rzeczonej dyrektywy i nabyli uprawnienia do kierowania pojazdami na terytorium tego ostatniego państwa. Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 56 opinii, byłoby oczywiście wbrew celowi dyrektywy 2006/126, jakim jest wprowadzenie jednego znormalizowanego prawa jazdy, które pozwoli na jego natychmiastowe i łatwe rozpoznanie przez wszelkie organy w dowolnym miejscu na terytorium Unii, jeżeli dyrektywa ta miałaby być interpretowana w ten

sposób, że zobowiązuje ona państwo członkowskie do uznawania wszelkiego rodzaju dokumentów, także tymczasowych, wydawanych przez inne państwo członkowskie w celu wykazania uprawnienia do kierowania pojazdem.

53 Ważność takich zaświadczeń wydanych przez państwo członkowskie byłaby bowiem trudna do skontrolowania przez właściwe organy innego państwa członkowskiego, co mogłoby zwiększyć ryzyko oszustw.

54 Wynika z tego, że odmowa uznania przez państwo członkowskie dokumentu przeznaczonego do poświadczenia istnienia uprawnienia do kierowania pojazdami, wydanego przez inne państwo członkowskie, w przypadku gdy ów dokument, taki jak CEPC będący przedmiotem postępowania głównego, nie spełnia wymogów wzoru prawa jazdy przewidzianego w dyrektywie 2006/126, nie jest sprzeczna z art. 2 ust. 1 tej dyrektywy.

55 Taką odmowę należy oceniać wyłącznie w świetle tego ostatniego przepisu, a nie pod kątem art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE, również przywołanych w pytaniach pierwszym i drugim.

56 Należy bowiem przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wszystkie środki krajowe w ramach dziedziny będącej przedmiotem wyczerpującej harmonizacji na szczeblu Unii Europejskiej powinny być oceniane w świetle tych przepisów harmonizujących, a nie postanowień prawa pierwotnego (wyrok z dnia 12 listopada 2015 r., Visnapuu, C-198/14, EU:C:2015:751, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

57 W niniejszym wypadku wprawdzie dyrektywa 2006/126 wprowadza jedynie minimalną harmonizację przepisów krajowych w zakresie warunków wydawania praw jazdy (zob. podobnie wyrok z dnia 1 marca 2012 r., Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, pkt 53), jednakże dyrektywa ta dokonuje wyczerpującej harmonizacji dokumentów poświadczających istnienie uprawnienia do kierowania pojazdami, które powinny zostać uznane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 2 ust. 1 owej dyrektywy.

58 Ponadto, jak podkreśliła Komisja, należy stwierdzić, że nawet jeśli dyrektywa 2006/126 ustanawia minimalne wymogi, na jakich mogą być wydawane prawa jazdy, to nie reguluje ona procedury administracyjnej wydawania tych praw jazdy. Do państw członkowskich należy zatem określenie tej procedury, w szczególności ustalenie daty, w jakiej prawo jazdy powinno zostać wydane osobie ubiegającej się, która spełniła te minimalne wymogi.

59 Sąd odsyłający wydaje się uważać, że odmowa uznania przez państwo członkowskie uprawnienia do kierowania pojazdami uzyskanego w innym państwie członkowskim, które nie może zostać potwierdzone prawem jazdy zgodnym z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez tę dyrektywę, mogłaby stanowić dyskryminację ze względu na miejsce zamieszkania, zakazaną przez prawo Unii.

60 Zdaniem sądu odsyłającego istnienie różnic w procedurach administracyjnych państw członkowskich regulujących wydawanie praw jazdy zgodnych z takimi wymogami mogłoby skutkować, jak w postępowaniu głównym, tym, że osobie spełniającej wymogi ustanowione dyrektywą 2006/126 w celu uzyskania uprawnienia do kierowania pojazdami w państwie członkowskim miejsca jej zamieszkania wydaje się prawo jazdy zgodne z tymi wymogami dopiero po wygaśnięciu okresu przejściowego, podczas którego dysponuje ona tylko tymczasowym i terytorialnie ograniczonym zaświadczeniem, podczas gdy osobom zamieszkałym w innych państwach członkowskich i również spełniającym rzeczone wymogi wydaje się takie prawo jazdy bezpośrednio po zdaniu egzaminu praktycznego.

61 W tym względzie, i wbrew temu, co wydaje się uważać ów sąd, nawet w okolicznościach, w jakich między państwami członkowskimi istnieje rozbieżność w procedurze wydawania praw jazdy, odmowa uznania przez państwo członkowskie dokumentu wydanego przez inne państwo członkowskie i mającego na celu poświadczenie uprawnienia do kierowania pojazdami, takiego jak CEPC w postępowaniu głównym, jeżeli dokument ten nie spełnia wymogów wzoru prawa jazdy przewidzianego w dyrektywie 2006/126, nie narusza ani ogólnej zasady zakazu dyskryminacji ustanowionej w art. 18 TFUE, ani prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, przyznanego obywatelom Unii w art. 21 TFUE, ani też swobód podstawowych zagwarantowanych w art. 45, 49 i 56 TFUE.

62 Odmienne traktowanie ubiegających się o prawo jazdy osób zamieszkałych w Niemczech i we Francji, które wynika z okoliczności, że według informacji dostarczonych przez sąd odsyłający ubiegające się o prawo jazdy osoby zamieszkałe w Niemczech co do zasady otrzymują prawo jazdy w tym państwie członkowskim bezpośrednio po zdaniu egzaminu praktycznego, podczas gdy ubiegające się o prawo jazdy osoby zamieszkałe we Francji co do zasady podlegają okresowi przejściowemu, podczas którego dysponują jedynie tymczasowym i terytorialnie ograniczonym zaświadczeniem potwierdzającym ich uprawnienia do kierowania pojazdami, zanim zostanie im wydane prawo jazdy zgodne z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego w dyrektywie 2006/126, nie wynika z dyskryminujących praktyk w jednym czy drugim z tych państw członkowskich, lecz stanowi konsekwencję istnienia różnych zasad procedury administracyjnej w tych państwach członkowskich, w niezharmonizowanym kontekście (zob. analogicznie wyroki: z dnia 12 lipca 2005 r., Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, pkt 45; z dnia 29 listopada 2011 r., National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, pkt 62). Jak stwierdzono w pkt 43, 44 i 57 niniejszego wyroku, w obecnym stanie prawa Unii dyrektywa 2006/126 przewiduje tylko minimalną harmonizację niektórych wymogów materialnych, na jakich wydawane jest prawo jazdy przewidziane w jej art. 1.

63 Mając na uwadze powyższe rozważania, na pytania pierwsze i drugie należy odpowiedzieć, iż art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, a także art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one uregulowaniu państwa członkowskiego, na którego podstawie owo państwo członkowskie może odmówić uznania zaświadczenia wydanego w innym państwie członkowskim, potwierdzającego istnienie uprawnienia jego posiadacza do kierowania pojazdami, jeżeli zaświadczenie to nie spełnia wymogów wzoru prawa jazdy określonego przez rzeczoną dyrektywę, nawet w wypadku, gdy wymogi wydania prawa jazdy ustanowione przez tę dyrektywę są spełnione przez posiadacza owego zaświadczenia.

W przedmiocie pytań trzeciego i czwartego

64 Poprzez pytania trzecie i czwarte, które należy przeanalizować łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, a także art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one temu, aby państwo członkowskie nakładało sankcję karną lub administracyjną na osobę, która mimo iż spełniła wymogi wydania prawa jazdy przewidziane przez tę dyrektywę, kieruje pojazdem silnikowym na jego terytorium, nie posiadając prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez rzeczoną dyrektywę, i która, w oczekiwaniu na wydanie takiego prawa jazdy przez inne państwo członkowskie, może wykazać istnienie swojego uprawnienia do kierowania pojazdami nabytego w tym innym państwie członkowskim jedynie za pomocą wydanego przez to państwo tymczasowego zaświadczenia.

65 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 64 opinii, dyrektywa 2006/126 nie zawiera żadnych przepisów o ewentualnym nakładaniu sankcji za brak uprawnienia do kierowania pojazdem lub za brak okazania prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez rzeczoną dyrektywę lub podobnego dokumentu poświadczającego to uprawnienie.

66 W tym względzie należy stwierdzić, że owa dyrektywa nie przewiduje też zasad dotyczących obowiązku posiadania przy sobie przez kierowców prawa jazdy wydanego zgodnie z wymogami ustanowionymi przez tę dyrektywę.

67 Ponadto obowiązek wzajemnego uznawania praw jazdy przewidziany w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 nie wyklucza możliwości nałożenia przez państwa członkowskie sankcji na kierowców, którzy nie są w stanie okazać właściwym organom prawa jazdy wydanego zgodnie z tymi wymogami, poświadczającego ich uprawnienia do kierowania pojazdami.

68 Wynika z tego, że w braku uregulowania Unii w tej dziedzinie państwa członkowskie co do zasady pozostają właściwe do ukarania naruszenia obowiązku okazania prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez dyrektywę 2006/126, jaki mogą nałożyć na osoby kierujące pojazdem silnikowym na ich terytorium (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 lutego 1996 r., Skanavi i Chryssanthakopoulos, C-193/94, EU:C:1996:70, pkt 36; a także z dnia 29 października 1998 r., Awoyemi, C-230/97, EU:C:1998:521, pkt 25).

69 Jednakże państwa członkowskie nie mogą przewidzieć w tej dziedzinie sankcji, która naruszałaby prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, przyznane obywatelom Unii przez art. 21 TFUE, z którego korzystanie ma ułatwiać dyrektywa 2006/126 (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 lutego 1996 r., Skanavi i Chryssanthakopoulos, C-193/94, EU:C:1996:70, pkt 36; z dnia 29 października 1998 r., Awoyemi, C-230/97, EU:C:1998:521, pkt 26; a także z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 77), lub która naruszałaby swobody podstawowe zagwarantowane w art. 45, 49 i 56 TFUE.

70 W odniesieniu do art. 18 TFUE, również wskazanego przez sąd odsyłający, należy przypomnieć, że postanowienie to, które ustanawia zasadę zakazu dyskryminacji z powodu przynależności państwowej, może być stosowane samodzielnie wyłącznie w stanach faktycznych podlegających prawu Unii, w odniesieniu do których traktat FUE nie zawiera szczególnych postanowień o zakazie dyskryminacji (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 maja 1998 r., Gilly, C-336/96, EU:C:1998:221, pkt 37; a także z dnia 18 lipca 2017 r., Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, pkt 25).

71 Jako że w niniejszym przypadku postanowienie odsyłające nie wskazuje przyczyn, dla których I znajdował się w Niemczech, do sądu odsyłającego należy ustalenie, czy korzystanie z jednej ze swobód podstawowych zagwarantowanych w art. 45, 49 i 56 TFUE i wprowadzających w życie zasadę niedyskryminacji mogło zostać naruszone przez nałożenie sankcji na I.

72 Jeśli nie miało to miejsca, ponieważ I wydaje się obywatelem Unii, czego zbadanie również należy do sądu odsyłającego, wydaje się w każdym razie, iż przemieszczając się z Francji do Niemiec, osoba ta jako obywatel Unii skorzystała z prawa do swobodnego przemieszczania się w ramach Unii, zagwarantowanego w art. 21 TFUE.

73 Z postanowienia odsyłającego oraz odpowiedzi na pytania pierwsze i drugie wynika jednak, że w niniejszym przypadku, w odróżnieniu od osób ściganych w sprawie, jaka legła u podstaw wyroku z dnia 29 lutego 1996 r., Skanavi i Chryssanthakopoulos (C-193/94, EU:C:1996:70), I, posiadając uprawnienia do kierowania pojazdami we Francji, w dacie wystąpienia okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym nie korzystał – przynajmniej na podstawie prawa Unii – z takich uprawnień w innych państwach członkowskich, które organy tych państw członkowskich byłyby zobowiązane uznać zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, ponieważ zainteresowany nie dysponował w tej dacie prawem jazdy zgodnym z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez tę dyrektywę i poświadczającym, że spełniał określone w niej wymogi. Ponadto z postanowienia odsyłającego wynika, że CEPC, które wydano mu we Francji, jest ważne tylko na terytorium francuskim.

74 Nie wydaje się zatem sprzeczne z art. 21, 45, 49 i 56 TFUE, że na kierowcę takiego jak I, niedysponującego uprawnieniem do kierowania pojazdami w Niemczech, zostaje nałożona sankcja w tym państwie członkowskim.

75 Ważne jest jednak, aby nałożona sankcja nie była nieproporcjonalna w stosunku do wagi czynów w postępowaniu głównym (zob. podobnie wyrok z dnia 29 lutego 1996 r., Skanavi i Chryssanthakopoulos, C-193/94, EU:C:1996:70, pkt 36, 38).

76 Należy stwierdzić, że okoliczność kierowania pojazdem na terytorium jednego państwa członkowskiego, przy posiadaniu uprawnienia do kierowania pojazdami wydanego w innym państwie członkowskim, ale bez posiadania jeszcze prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez dyrektywę 2006/126, wydaje się znacznie mniej naganna niż okoliczność kierowania pojazdem na terytorium państwa członkowskiego bez posiadania jakichkolwiek uprawnień, w szczególności w świetle celu dyrektywy takiego jak przywołany w pkt 51 niniejszego wyroku, jakim jest przyczynianie się do poprawy bezpieczeństwa na drogach.

77 Zatem okoliczność, że państwo członkowskie nakłada na kierowcę takiego jak I – który uzyskał uprawnienia do kierowania pojazdami w innym państwie członkowskim, ale nie wydano mu jeszcze prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego w dyrektywie 2006/126 – surową sankcję o charakterze karnym lub administracyjnym, taką jak kara pozbawienia wolności lub wysoka grzywna, byłaby nieproporcjonalna w stosunku do wagi danych czynów i tym samym naruszałaby prawo tego kierowcy do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, przyznane obywatelom Unii przez art. 21 TFUE, lub swobody podstawowe zagwarantowane w art. 45, 49 i 56 TFUE. Nie byłoby natomiast nieproporcjonalne nałożenie lżejszej sankcji, takiej jak grzywna administracyjna w umiarkowanej wysokości.

78 Do sądu odsyłającego należy zatem uwzględnienie, w ramach oceny wagi naruszenia popełnionego przez I oraz surowości sankcji, jaką należy na niego nałożyć, jako ewentualnej okoliczności łagodzącej, faktu, że I uzyskał uprawnienia do kierowania pojazdami we Francji, poświadczone istnieniem CEPC, które, jak stwierdził sam ten sąd, zasadniczo zostanie wymienione przed jego wygaśnięciem, na wniosek zainteresowanego, na prawo jazdy zgodne z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez dyrektywę 2006/126. Sąd ten będzie musiał także zbadać, w ramach swej analizy, jakie realne zagrożenie dla bezpieczeństwa drogowego stanowił I na terytorium niemieckim.

79 W świetle powyższych rozważań na pytania trzecie i czwarte należy odpowiedzieć, iż art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, a także art. 21, 45, 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one temu, aby państwo członkowskie nakładało sankcję na osobę, która mimo iż spełniła wymogi wydania prawa jazdy przewidziane przez tę dyrektywę, kieruje pojazdem silnikowym na jego terytorium, nie posiadając prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez rzeczoną dyrektywę, i która, w oczekiwaniu na wydanie takiego prawa jazdy przez inne państwo członkowskie, może wykazać istnienie swojego uprawnienia do kierowania pojazdami nabytego w tym innym państwie członkowskim jedynie za pomocą wydanego przez to państwo tymczasowego zaświadczenia, pod warunkiem że sankcja ta nie jest nieproporcjonalna w stosunku do wagi danych czynów. W tym zakresie do sądu odsyłającego należy uwzględnienie, w ramach oceny wagi naruszenia popełnionego przez zainteresowaną osobę oraz surowości sankcji, jaka miałaby zostać na nią nałożona, jako ewentualnej okoliczności łagodzącej, faktu, że zainteresowana osoba uzyskała uprawnienie do kierowania pojazdami w innym państwie członkowskim, poświadczone istnieniem zaświadczenia wydanego przez to inne państwo członkowskie, które to zaświadczenie zasadniczo zostanie wymienione przed jego wygaśnięciem, na wniosek zainteresowanej osoby, na prawo jazdy zgodne z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez dyrektywę 2006/126. Sąd ten powinien także zbadać w ramach swej analizy, jakie realne zagrożenie dla bezpieczeństwa drogowego stanowiła zainteresowana osoba na jego terytorium.

W przedmiocie kosztów

80 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy, a także art. 18, 21, 45, 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one uregulowaniu państwa członkowskiego, na którego podstawie owo państwo członkowskie może odmówić uznania zaświadczenia wydanego w innym państwie członkowskim, potwierdzającego istnienie uprawnienia jego posiadacza do kierowania pojazdami, jeżeli zaświadczenie to nie spełnia wymogów wzoru prawa jazdy określonego przez rzeczoną dyrektywę, nawet w wypadku, gdy wymogi wydania prawa jazdy ustanowione przez tę dyrektywę są spełnione przez posiadacza owego zaświadczenia.**

2) **Artykuł 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, a także art. 21, 45, 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one temu, aby państwo członkowskie nakładało sankcję na osobę, która mimo iż spełniła wymogi wydania prawa jazdy przewidziane przez tę dyrektywę, kieruje pojazdem silnikowym na jego terytorium, nie posiadając prawa jazdy zgodnego z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez rzeczoną dyrektywę, i która, w oczekiwaniu na wydanie takiego prawa jazdy przez inne państwo członkowskie, może wykazać istnienie swojego uprawnienia do kierowania pojazdami nabytego w tym innym państwie członkowskim jedynie za pomocą wydanego przez to państwo tymczasowego zaświadczenia, pod warunkiem że sankcja ta nie jest nieproporcjonalna w stosunku do wagi danych czynów. W tym zakresie do sądu odsyłającego należy uwzględnienie, w ramach oceny wagi naruszenia popełnionego przez zainteresowaną osobę oraz surowości sankcji, jaka miałaby zostać na nią nałożona, jako ewentualnej okoliczności łagodzącej, faktu, że zainteresowana osoba uzyskała uprawnienie do kierowania pojazdami w innym państwie członkowskim, poświadczone istnieniem zaświadczenia wydanego przez to inne państwo członkowskie, które to zaświadczenie zasadniczo zostanie wymienione przed jego wygaśnięciem, na wniosek zainteresowanej osoby, na prawo jazdy zgodne z wymogami wzoru prawa jazdy przewidzianego przez dyrektywę 2006/126. Sąd ten powinien także zbadać w ramach swej analizy, jakie realne zagrożenie dla bezpieczeństwa drogowego stanowiła zainteresowana osoba na jego terytorium.**

Podpisy